

ABD'DE DEMOKRASİ VE İKİ PARTİLİ SİSTEM

Yrd. Doç. Dr. Sait YILMAZ

ABD'nin bir demokrasi olduğu sık sık söylene de Amerikan anayasası cumhuriyet şeklinde bir yönetim öngörmüştür. Ne Bağımsızlık Bildirgesi ne de ABD Anayasası, demokrasiden iyi bir şey olarak bahseder. Bununla beraber Amerika'da yaşayan herkes bunun demokrasi olduğunu söyler. ABD Anayasası'nın babası olan James Madison'a göre denetimden uzak bir demokratik sistem bireysel hakların ihlal edileceği bir "çoğunlukçu" sisteme dönüşebilirdi. Thomas Jefferson'a göre (Aaron Berk, 2010); "Demokrasi halkın yüzde 51'inin diğer yüzde 49'unun haklarını ele geçirdiği ve bir güruhu yönetmekten başka bir şey değildi." Kuruculardan John Adams'a göre demokrasi asla uzun sürmez ve kendini harcayarak sonunda mutlaka intihar ederdi. John Marshall ise cumhuriyet ve demokrasi arasındaki dengenin düzen ve kaos arasındakine benzediğini söylemekteydi. Anayasayı yazarlar bu nedenle anti-demokratik mekanizmalar getirmişlerdi. Bunlardan en çok eleştirilene ise seçim sistemidir. Getirilen sistem (temsilci demokrasi) zengin bir sınıfı öncelikle ve en iyi bir şekilde temsil eden bir düzen doğurdu yani plutokrasiye yol açtı. Amerikan sistemindeki problemin temelinde para, güç ve etki döngüsü yatmaktadır. Bu makalede Amerika'daki demokrasi ve Türkiye'ye getirilmesi düşünülen iki partili sistem üzerine odaklanacağız.

ABD'nin Derin Hastalığı; Anayasal Plutokrasi

Amerika iddia edildiği ya da sanıldığı gibi 'demokrasi' değil, seçimle işbaşına gelen temsilcilerin çıkardığı yasalar çerçevesinde hukukun üstünlüğüne dayalı 'anayasal bir cumhuriyet'tir. Noam Chomsky, Madison modelini eleştirerek, "1787'de ABD Anayasa Konferansı'nda James Madison'ın vurguladığı şekilde ABD, zengin azınlığı çoğunluktan korumak ilkesi üzerine kurulmuştur" demektedir. Anayasa yazıldığı dönemde Amerika adaletsiz ve eşitliksiz bir kaos içindeydi ve ülkenin kurucuları bu durumdan en çok faydalananlardı (Chomsky, 2007). Anayasa adil bir seçim sistemi ve demokratik süreç de öngörmemişti ve bu eksiklikler ülkenin bugünkü sorunlarının temelinde yatmaktadır. Kurucular, monarşiden kaçınmak için birbirini dengeleyen üç ayrı yönetim alanı yarattılar; yasama, yargı ve yürütme. Ancak zenginlere çalışan seçim sistemi bu üç yönetim alanının kendi adamları tarafından dolmasına ve bunların hegemonyasının hep devam etmesine neden oldu. Amerikan anayasasını yazarlar o günün zengin aristokratları içinde idi. Özel mülkiyeti, özel sözleşmeyi ve Amerikan aristokratlarının diğer çıkarlarını korumayı düşünürken temelde herkesin çıkarına olan konuları göz ardı ettiler ya da asgari düzeyde tuttular. Bunu yaparken iktidar koltukları imtiyazlılara hegemonyaları bitmeyecek şekilde açılırken bunun teminatı olan anayasa değiştirilemez hale getirildi. Amerikan rejimi bir demokrasi değil hegemonyayı elinde tutan zenginler tarafından yönetilen, onlara hizmet eden ve nesilden nesile geçen bir tür 'plutokrasi' dir.

ABD vatandaşları sözde temsilci demokrasi adına bu sistemde oy vermeye devam etmekte ancak bu sistem gerçekte onlara hizmet etmek için kurgulanmamıştır. Ülkedeki değişimler güç, zenginlik ve imtiyaz peşinde koşan plutokratlar tarafından belirlenmektedir. Bu elit kesim, kendi kontrollerindeki medya ve hükümet dairelerini kullanarak (kızıl korku taktiği) son seçimlerde Obama yönetiminin sosyalizm ya da komünizme doğru gittiğine ikna edebilmiştir. Hâlbuki Obama'nın savundukları daha fazla demokrasi, adil temsil, bireysel özgürlük, ekonomik haklar, kişisel sorumluluk ve

iyi vatandaşlık idi. Seçimler, resmi daireler ve hükümetin icraatları diğer eşyalar gibi bu elit tabaka tarafından satın alınmaktadır (Rothenberger, 2004). İki büyük parti özellikle ikincil konularda farklı görüşlere sahip gibi gözüküyor olsa da ikisinin de mevcut plutokrasiyi değiştirmeye niyeti yoktur. Bu nedenle ABD'nin temel adaletsizlikleri ile pek çok sosyal, ekonomik ve çevre sorunları zaten plutokrasi nedeni ile ortaya çıktığından tamir edilemez. Özetle Amerika için problem hangi partinin hükümette olduğu değil, yönetimin dizaynında, çalışmasında ve güçler dağılımındadır. Seçim sonuçları her zaman adaletsiz bir toplum düzeni, ekonomik olarak iyi kesimin yükün çoğunu taşıyan alttaki kesim tarafından sürekli olarak sübvansede edildiği kısır değişmez bir yazgı yaratmaktadır.

Amerika halk tarafından halk için bir yönetim olmaktan zenginler tarafından zenginler için bir rejime gitmektedir. Senato ve Kongre kampanyalarına para verenlerin arkasında olanlar destekledikleri Kongre üyeleri ve Senatörleri yaptıkları sözleşmeler karşılığı yönlendirirler. Temsilciler tüm nüfusu değil onlara en çok çalışan zenginleri öncelikle ve en iyi şekilde temsil eder. Halk ise Amerika'nın demokrasi mitine inanarak bir görev anlayışı ile oy verir. Seçimler ve hükümetin büroları, kanunları, faaliyetleri ve iyilikleri bir eşya gibi satın alınmaktadır. Yoksulluk, suç, şiddet, sağlık güvencesi olmamak, işsizlik, evsizlik, hırsızlık, fazla çalışma, boşanma, göç, uyuşturucu kullanımı, fahişelik, yalnızlık, rüşvet, ahlaksızlık gibi aklınıza gelebilecek tüm sosyal hastalıkların nedeni plutokrasinin sonuçlarıdır. Başka bir bakış açısı ile görülen tüm bu semptomlar gerçekte daha derin bir hastalığın belirtileridir. Amerika anayasası nedeni ile daha doğarken edindiği hayati bir hastalığa sahiptir ve bu yüzeysel bazı tedavilerle iyileşemez yani hastanın hayatını kurtaracak derin bir ameliyata ihtiyaç bulunmaktadır. Bu ameliyatın anlamı aristokratların yazdığı anayasayı doğru bir şekilde değiştirerek ülkede güçler dengesini yeniden düzenlemektir.

İki Partili Sistem ve Plutokrasi

Amerikan seçimlerinde ancak iki büyük partinin birinden aday olduğunuz takdirde seçilme şansınız yüksektir ve bu adaylık için büyük bir para gücüne ihtiyacınız vardır. Bu konu seçmenler için de önemlidir; yani zengin ve yerinizi koruyacağınız inancı seçmenin sizi seçmesini kolaylaştırır (Beckman, 2000, s.67). Adayın ihtiyacı olan medya ve iletişim ağı zengin ve güçlü kesim tarafından kontrol edilir. Ulaştırma, insan kaynağı, yerel bürolar, medya reklâmcılığı ve profesyonel danışmanlar ulusal kampanyaların parçasıdır. Güçlü adaylar seçimlerde öne çıkmak için milyonlarca dolar harcamak zorundadır. Böylece seçilenler ile ona destek olanlar arasında sıkı bir bağ oluşur. Kişiler ve özel şirketler siyasi mücadelenin tarafı olurlar. Bu durumda demokrasi açısından özgür basın ve medyanın konumu sorgulanır hale gelmekte ve bu durum 'yeni otoritercilik' olarak adlandırılmaktadır. Seçimlerde aday olanlar güçlü ve zengin kişilerden finansal destek almak zorundadır. Çok büyük paralar yatırmadan birinin seçimi kazanması ender rastlanan bir durumdur. Büyük paralar ile seçimleri kazananların üzerinde zenginlerin hegemonyası olduğundan ortaya çıkan hükümet her zaman paranın satın alabileceği en iyi iktidardır. Zenginler ve zenginlere hizmet edenler tarafından kurulan hükümet önce ve en iyi şekilde kendine hizmet eder. Halkın temsilcileri ile oluşturulan ve cumhuriyet denilen bu yönetim gerçekte zenginliğin ve gücün en iyi konsantrasyonunun sağlandığı ebedi bir plutokrasi'dir.

Yeni otoritercilik'in çıkar çekişmeleri içinde siyasi partiler, çıkar grupları, şirketler ve medya bulunur ve bunlar seçim zamanında doğru çözüm yollarını değil paraya (zenginliğe) ulaşmak için doğru kişiyi bulmaya çalışır. Medya insanlara bilgi vermekten ziyade hisleri ile manipüle olmasını sağlar. Basın bilgi değil saptırma ve

eğlence demektir. Kolluk güçleri ise medya sansürü ile birlikte karşı çıkışları yok eder. Güvenlik güçleri ve iktidar vatandaşı evcilleştirirken, dışarıdaki kötülerden korkmayı sağlar. Liberaller, sosyalistler, sendikalar, bağımsız muhabirler hedef haline gelir, sesleri yok edilir. Onların yerini şirket kontrollü akademisyenler, medya ve hükümet görevlileri alır. Tek taraflı görüşler milliyetçilik ve yurtseverlik ile duyguları ile işlenir. Yurtsever vatandaş; işini kaybetmek, terörizm tehdidi ile korkutulur, devlet ve ordunun desteklenmesi için güdülenir. Yıllık 1 trilyon dolarlık savunma harcaması sorgulanmaz. Askeri ve istihbarat teşkilleri hükümetin bir parçası değilmiş gibi onların üstünde tutulur ve halkın bunları tartışmasına izin verilmez. Özel hayat üstünde devlet kontrolü her gün daha da artarken vatandaştan sadece koyun gibi itaat etmesi istenir. Bazı sembollerin ve mitlerin arkasına saklanarak kolektif kimlik korunmaya çalışılır, bu aslında gerçekte olmayan Amerika illüzyonudur. Hükümet ve yargı gerçek bir bağımsızlığa sahip değildir. Yeni otoriterci anlayış, yeni-feodalizm, sürekli savaş ve ağır baskı altında tutma kurgusu sağlamış bir devlet yapısı öngörmektedir.

Yakın zamanda Amerikanın zengin üst düzey yetkilileri ve özel sektörde plutokratları iktidarın yaylarını perde gerisinden kendilerine çekerek kendi pozisyonlarının devamlılığını sağlayacak şekilde iyi koordine edilmiş ve karşılıklı birbirini destekleyen bir sahne yarattılar. Peki, bunu nasıl yaptılar? Azınlık grupları, kadın hakları, silah kullanma hakkı, kürtaj, medya etiği, asgari geçim, çevre koruma vb. çıkar gruplarını ve tüm siyasi kampları binlerce parçaya böldüler. Bu güç parçalanması cumhuriyetçi-demokrat, sol-sağ, muhafazakâr-liberal, iyi-kötü gibi sıfatlar adları altında yapıldı (Beckman, 2000, s.23). Böylece fiziksel, mental ve coşku olarak birbirini zehirleyen bu gruplar seslerini hükümete duyuramaz ve sonuç alamaz hale geldiler. Son yıllarda Anayasa Mahkemesi tarafından yavaş yavaş yapılan değişikliklerle Amerikan demokrasisi şirketlerin demokrasisi haline getirildi ve yeni bir otoriter yapı oluşturuldu. Bu yapının başında karizmatik ve demagog bir lider olacak ve şirketlerin oy birliği ile oluşan devleti yönetmektedir. Yeni otoriterci anlayış, yargı ve yasama yorumu ile meşru gücü istediğinin gibi kötüye kullanmanın yolunu açtı. Böylece suç işleyen pek çok şirketin hükümete vereceği büyük paralar karşılığında ceza almaktan, yöneticilerinin hapse girmekten kurtulmasının önü açıldı.

Amerikan sistemindeki problemin temelinde para, güç ve etki döngüsü yatmaktadır. Politikacıları satın almak için kullanılan para seçildikten sonra onları seçtirenlere vergi verenlerin cebinden geri döner. Her modern seçim kampanyası bu döngü ile biter. Seçilen bu döngüye girer ve yapılan iyiliği ödeyerek döngüyü tamamlar. Kısaca, kim seçilirse seçilsin konuşan paradır. Hiçbir ses cüzdandan daha kuvvetli değildir ve yapılması gereken parayı konuşacak ağza koymaktır. Amerikan medyasının %80'ini beş medya grubu kontrol etmektedir. Güdümlü medya ve adaya odaklı seçim kampanyaları halkın ulusal politikalar konusunda kendi sesini duyurmasına ve tartışmalara katılmasına mani olmaktadır. Siyasi iktidarın parçası olmayan vatandaşlara önceden düzenlenmiş görüşler benimsetilir ve yaratılan Amerikan idol'üne oy vermesi istenir. Yargı mensuplarının atanması ABD Başkanı'na kendi ideolojisini uygulama imkânı tanımaktadır. Amerika'daki yönetici sınıf; silahlı kuvvetler ve diğer devlet güçleri üstünde tekel sahibi mutlak bir siyasi güce sahip bir gücün diktatörlüğüdür (Hudson, 2006, s.23). Ülkenin polisi canınıza, özgürlüğünüze ve mülkiyetinize suçlulardan daha büyük bir tehdittir. Amerika'da dünyanın herhangi bir ülkesinden çok daha fazla siyasi mahkûm vardır. Hapishaneler gelişen bir endüstridir ve özel şirketler evlerden daha fazla toplam kampı inşa etmektedir.

Sonuç Yerine

Amerika'da demokrasi sadece bir masaldır ve gerçekten demokratik olarak adlandırılabilir tek bir kurum dahi yoktur. Amerikan demokrasinin zıtlıkları ve işlevsizlikleri alanında seçimlerin gittikçe değersizleşmesi, büyük işletmelerin imtiyazları ve azalan sivil toplum katkısı başta gelmektedir. Amerika'da işleyen bir demokrasi yoktur. Çoğunluğun fikri ne olursa olsun elit tabaka bildiğini okur, gerekirse medyayı kendi görüşlerini yayacak propaganda için kullanır. Kültürel savaşlar içinde duygusallığa yenik düşen kitleler sonuçlarının ne olacağını bilmeden elit kesimin kaçınılmaz iktidarına oy verir. Bu aslında Amerika'nın ülke dışındaki müdahaleleri için gerekçe olarak kullandığı tiranlık düzeninin ta kendisidir. Bu tiranlık da tüm imparatorluk gibi yayılcı amaçlar için vardır. Güçle tehdit etmek, vergi gelirlerini başkalarını desteklemek için kullanmak ve dünyanın en büyük silah tüccarı olmak bu tiranlığın ana kurgusudur. Amerikan anayasası ise bu imparatorluğun vicdanı değil vasıtasıdır. Tıpkı Türkiye'ye getirilmek istenen düzenin Anayasası gibi..

29.01.2011

Kaynakça:

Beckman, Tad, (Claremont, CA, 2000), Whatever Happened to Democracy? Harvey Mudd College.

Berk, Aaron, (2008), America is not a democracy and should never hope to be one, <http://mustangdaily.net/america-is-not-a-democracy-and-should-never-hope-to-be-one/>

Chomsky, Noam, (June 16, 2007), America is not a Democracy, By, America is not a democracy, nor was it intended to be. <http://www.trincenter.com/articles/2007/160607.html>

Rothenberger, Roger D., (2004), How to Fix What's Really Wrong With the American Government, America is Not Really a Democracy <http://www.grinningplanet.com/2004/11-11/direct-democracy-plutocracy-article.htm>

Hudson, William E., (Washington, 2006), American Democracy in Peril: Eight Challenges to America's Future, CQ Press.